

Саха тыла 8 кылаас (68 чаас)

И.П.Винокуров, Г.Г. Филиппов, Г.И.Гурьев, Н.А.Ефремова, М.Е. Исакова. «Саха тыла» НКК «Бичик», 2017с.

Сылга бырагырааманан – 68 чаас

Былаанынан – 68 чаас, нэдиэлэбэ – 2 чаас: I чиэппэргэ – 16 ч., II чиэппэргэ – 16 ч., III чиэппэргэ – 22 ч., IV чиэппэргэ – 14 ч.

	Уруок тиэмэтэ	Үөрэх дэгиттэр дьайыылара (УУД)			Бэриллибит чааһа	Чыыһылата былаанынан	Чыыһылата Ытыгылыбы- тынан	Дьибэ үлэ
		Тус санааны, сыһыаны сайыннарар үөрүйэх (личностные УУД)	Үөрэх сатабылларын сайыннарар үөрүйэх (метапредметные УУД)	Тустаах үөрэх предметин үөрэтэр үөрүйэх (предметные УУД)				
I чиэппэр – 16								
	Төрөөбүт тыл – омук сайдар төрүтэ							
1	Саха тылын устуоруйата. Саха тылын үөрэтэр наука салаалара	Төрөөбүт тыл историятын билии, ытыктабылы иитии. Төрөөбүт тыл – иитиллэр, үөрэнэр, сайдар тыл	Төрөөбүт тылыгар тугу билэрин-билбэтин, тугу ситэри үөрэтиэхтээбин арааран өйдүүр. Бииргэ тапсан үлэлиир, быһаарсар, сөптөөхтүк салайынар	Санаатын сааһылаан сангарар уонна суруйар	1	04.09.19		
2	Саха тылын биллиилээх чинчийиттэрэ. Истилиистикэ.				1	06.09.19		
3	Ситимнээх сана. Диктант “Ыалдыт, хоһоно тыллар”				1	11.09.19		
	5-7 кылааска үөрэппити хатылааһын							
4	Тыл баайа. Сана дорҕооно уонна кыраапыка	Төрөөбүт тыл историятын билии, ытыктабылыиитии. Төрөөбүт тыл – иитиллэр, үөрэнэр, сайдар тыл	Төрөөбүт тылыгар тугу билэрин-билбэтин, тугу ситэри үөрэтиэхтээбин арааран өйдүүр. Бииргэ тапсан үлэлиир, быһаарсар, сөптөөхтүк салайынар	Санаатын сааһылаан сангарар уонна суруйар Үөрэппит сана чаастарыгар билиини чингэтии	1	13.09.19		
5	Сиинтэксис уонна сурук бэлиэтэ				1	18.09.19		
6	Сана чаастарын хатылааһын				1	20.09.19		
7	Ситимнээх сана. Тиэксис истилиистикэтэ уонна истиилэ.				1	25.09.19		
	Тыл ситимэ							
8	Тыл ситимин өйдөбүлэ, арааһа.	Төрөөбүт тылы билии суолтатын өйдөөһүн. Тыл баайын ханатыы,	Саха тылыгар тыл ситимин туттуллар уратытын билэр, сыһыарыы көмөтүнэн	Тыл саппааһын байытыы Тыл суолтатын билиини кэнэтии. Судургу этиигэ хас тыл ситимэ баарын	1	27.09.19		
9	Тэннэ холбуур ситим ныммата				1	02.10.19		

10	Баһылыр ситимнэр араастара	тылдбытынан сатаан үлэлиир	үөскэтэр Кэпсэтии истиилин санарар саҥаҥа сөпкө туттар Саастыылаахтарын кытта бииргэ тапсан үлэлиир,	булар, арааһын ыйар. Баһылыр ситим арааһын быһаарар.	1	04.10.19		
11	Хатылааһын. Тыл ситимэ				1	09.10.19		
12	Тылы сайыннарыы. Кэпсэтии истиилин өйдөбүлэ, бэлиэтэ, туттуллар эйгэтэ.				1	11.10.19		
Судургу этии. Тыл култуурата								
	Этии. Этии тиибэ							
13	Этии өйдөбүлэ, тиибин арааһа, сурук бэлиэтэ.	Сахалыы этии өйдөбүлүн быһаарар, сурук бэлиэтин туруорар. Сорудах быһыытынанэтии тиибин уларытар	Этии өйдөбүлүн, этии тиибин арааһын сөпкө быһаарар, сурук бэлиэтин туруорар	Тыл суолтатын билиини кэнэтии.	1	16.10.19		
14	Этиигэ риторическай ыйыты				1	18.10.19		
15	Ситимнээх саҥа. Кэпсэтии истиилин уратыта. Кэпсэтии сирэ				1	23.10.19		
16	Хонтуруолунай дыктаан				1	25.10.19		
II чииһэр – 16								
	Этии чилиэнэ							
1	Этии чилиэнин өйдөбүлэ	Сиэр-майгы сыаннастарын өйдөөһүн. Төрөөбүт тыл норуоту сомоҕолуур тыл. Сахалыы кэпсэтии сиэрин ингэринии	Этии өйдөбүлүн билэн, нуучча тылын кытары ситимнээһин, тэнгнээһин Тылы байыты. Судургу этии тутаах чилиэннэрин ыйытыгы туруоран булар. Тутаах чилиэн арааһын, ханнык саңа чааһынанбэриллитин быһаарар. Туһаан уонна кэпсиирэ икки ардыгар тириэ турар түбэлтэтинбыһаарар. Тириэ турар, турбат этиитин эрчиллиигэ сорудах быһыытынан уларытар уонна	Этии өйдөбүлүн билэн, туттуллар уратытын билэр, сыһыарыы көмөтүнэн үөскэтэр Санарар саҥаҥа сөпкө туттар	1	06.11.19		
2	Тутаах уонна ойоҕос чилиэн				1	08.11.19		
3	Туһаан уонна кэпсиирэ атын саҥа чааһынан бэриллиилэрэ				1	13.11.19		
4	Судургу уонна холбуу кэпсиирэ				1	15.11.19		
5	Ситимнээх саҥа. Уус-уран истиил өйдөбүлэ, бэлиэтэ, тыла-өһө				1	20.11.19		
6	Этии ойоҕос чилиэннэрэ				1	22.11.19		
7	Толоруу-этии ойоҕос чилиэнэ				1	27.11.19		
8	Быһаарыы-этии ойоҕос чилиэнэ				1	29.11.19		
9	Сиһилии-этии ойоҕос чилиэнэ				1	04.12.19		

10	Тэнийбит ойоѳос чилиэн		оңорор.		1	06.12.19		
11	Ситимнээх саҥа. Уус-уран ойуулуур-дьүһүннүүр ньыма арааһа				1	11.12.19		
12	Ситимнээх саҥа. Уус-уран ойуулуур-дьүһүннүүр ньыма арааһын туттан өйтөн суруйуу				1	13.12.19		
Этиигэ тыл бэрээдэгэ								
13	Сахалыы этиигэ тыл олохсуйбут бэрээдэгэ. Этиигэ тыл бэрээдэгин истилиистикэли уратыта	Сахалыы кэпсэтии сиэрин ингэринии Сиэр-майгы сыаннастарын, араас өрүттэрин быһаарар тыллары билии	Этиигэ тыл бэрээдэгиттэн этии ис хоһооно уларыйарын араарар, өйдүүр. Этиигэ тыл бэрээдэгин тутуһар. Тыл төттөрү бэрээдэгин суолтатын быһаарар. Этиигэ тыл түбэһиэх турбат, этии чилиэнэ үксүгэр тус миэстэлээх буоларын билэр. Бииргэ үлэлири былаанныыр, ырытыыга, кэпсэтиигэ кыттыһар	Туттуллар уратытын билэр, сыһыарыы көмөтүнэн үөскэтэр Санарар саҥаҕа, сурукка сөпкө туттар. Сыһыаны булан көрөр, көннөрөр.	1	18.12.19		
14	Нуучча тылын сабыдыалынан этиигэ тыл бэрээдэгин кэһии				1	20.12.19		
15	Хонтуруолунай дыктаан				1	25.12.19		
16	Хатылааһын. Алҕаһы көннөрөр үлэ				1	27.12.19		

III чияспэр – 22

	Араарыллыбыт ойѳос чилиэн							
1	Араарыллыбыт ойѳос чилиэн өйдөбүлэ	Төрөөбүт тыл – иитиллэр, үөрэнэр, сайдар тыл Туттуллубат буолбут тыл саппааһын байытыы	Араарыллыбыт ойѳос чилиэн этиигэ туттуллуута, араастара. Тылдытынан үлэ Төрөөбүт тылыгар тугу билэрин-билбэтин, тугу ситэри үөрэтиэхтээҕин арааран өйдүүр. Сыһыаны көннөрүнэр, ырытар, хонтуруолланар	Саха тылыгар араарыллыбыт ойѳос чилиэн туттуллар уратытын билэр.	1	10.01.20		
2	Ситимнээх санга. Уус-уран истиилинэн аахпыттан суруйуу				1	15.01.20		
3	Даҕаамыр				1	17.01.20		
4	Араарыллыбыт быһаарыы				1	22.01.20		
5	Араарыллыбыт сиһилии				1	24.01.20		
6	Ситимнээх санга. Уус-уран истиилинэн өйтөн суруйуу				1	29.01.20		

7	Араарыллыбыт ойбоос чилиэн. Хатылааһын				1	31.01.20		
	Этии биир уустаах чилиэнэ							
8	Этии биир уустаах чилиэнин өйдөбүлэ, ситимнэхэр ньымата	Төрөөбүт тыл – иитиллэр, үөрэнэр, сайдар тыл	Этии биир уустаах чилиэнин уратыта, этиигэ туттуллуута.	Саха тылыгар этии ойбоос чилиэнэ туттуллар уратытын билэр.	1	05.02.20		
9	Этии биир уустаах чилиэнигэр сурук бэлиэтин туруоруу	Туттуллубат буолбут тыл саппааһын байытыы	Этииттэн биир уустаах чилиэни уонна түмэр тылы булар,сурукбэлиэтин табатуруорар.	Тылы сөпкө туттуу, алҕаһы булан көһнөрүнүү, бэйэ билиитин сыаналааһын, тургутунуу.	1	07.02.20		
10	Ситимнээх сана. Уус-уран истиил уратыта				1	12.02.20		
11	Биир уустаах чилиэни түмэр тыл		Бииргэ үлэлири былаанныыр, ырытыыга, кэпсэтиигэ кыттыһар		1	14.02.20		
12	Түмэр тыл уратыта, сурук бэлиэтэ				1	19.02.20		
13	Ситимнээх сана. Публицистика истиилин өйдөбүлэ, бэлиэтэ, туттуллар эйгэтэ				1	21.02.20		
14	Этии биир уустаах чилиэннэрэ. Хатылааһын				1	26.02.20		
	Кыбытык кэрчиктэр							
15	Кыбытык кэрчик өйдөбүлэ, бэлиэтэ	Төрөөбүт тылы билии суолтатын	Тылы сөпкө туттуу, алҕаһы булан	Этиигэ, тиэкискэ кыбытык тылы, кыбытык	1	28.02.20		
16	Туһулуу өйдөбүлэ, сурук бэлиэтэ	өйдөөһүн. Тыл баайын ханатыы, тылдьытынан сатаан үлэлиир.	көһнөрүнүү, бэйэ билиитин сыаналааһын, тургутунуу.	этиини араарар, сурук бэлиэтин быһаарар, сөпкө туруорар.	1	04.03.20		
17	Кыбытык тыл		Кэпсэтэр кэмнэ бэйэтин билбитин-көрбүтүн сатаан кэпсиир, болҕомтону тардар.	Кыбытык тыллаах, кыбытык кэрчиктээх этиини тоҕоостоох кэмнэ сатаан туһанар.	1	06.03.20		
18	Кыбытык этии				1	11.03.20		
19	Хонтуруолунай дыктаан				1	13.03.20		
20	Алҕаһы көһнөрөр үлэ				1	18.03.20		
21	Хатылааһын				1	20.03.20		
IV чиэспэр – 14								
	Толору уонна толорута суох этии. Биир састааптаах этиилэр							
1	Толору уонн толорута суох этии өйдөбүлэ, туттуллар эйгэтэ	Төрөөбүт тылы билии суолтатын өйдөөһүн. Тыл	Биир састааптаах этиини истиил ирдэбилигэр дьуорэлээн туттар.	Биир састааптаах этиини истиил ирдэбилигэр дьуорэлээн туттар	1	08.04.20		

2	Биир састааптаах этии өйдөбүлэ, арааһа	баайын ханатыы, тылдытынан сатаан үлэлиир.	Биирдиилээн уонна бөлөбүнэн үлэбэ кыттыһыы, бэйэ санаатын ырытыы.	үөрүйэхтэрин салгыы сайыннаар.	1	10.04.20		
3	Биир састааптаах этии. Хатылааһын				1	15.04.20		
4	Дьыала истиилин өйдөбүлэ, бэлиэтэ, туттуллар эйгэтэ, тыла-өһө, арааһа.				1	17.04.20		
	Туора киһи саната							
5	Туора киһи санатын өйдөбүлэ, арааһа.	Төрөөбүт тылынан холкутук этиилэри онорор, ситимниир ньымалары чуолкайдыыр	Туора киһи саңата (сирэй саңа, ойоҕос саңа)туттуллуутун уратыта, сурук бэлиэтэ. Этиилэри онорору сатыыр, атын оҕо онорбутун болҕойон истэр, ылынар	Интонациялаан ааҕар, урук бэлиэтигэр болҕомтотун ууар.	1	22.04.20		
6	Сирэй саңаҕа сурук бэлиэтэ.				1	24.04.20		
7	Сирэй саңа арааһа				1	29.04.20		
8	Ситимнээх саңа. Наука истиилин өйдөбүлэ, бэлиэтэ, туттуллар эйгэтэ, тыла-өһө				1	06.05.20		
9	Ойоҕос саңа өйдөбүлэ				1	08.05.20		
10	Туора киһи саната. Хатылааһын				1	13.05.20		
11	Ситимнээх саңа. Аахпыттан суруйуу				1	15.05.20		
	Сыл түмүгүнэн хатылааһын							
12	Сыллаабы хатылааһын. Тыл ситимэ	Тылдытынан үлэлири билэр Төрөөбүт тыл – иитиллэр, үөрэнэр, сайдар тыл	Үөрэппит бары саңа чаастарын хатылааһын Таба суруйууга үлэ Сыал- сорук туруорунан, ылбыт билиини чингэтии, олохсутуу Суругунан уонна тылынан бэйэ санаатын саталлаахтык тиэрдии, биирдиилээн уонна бөлөбүнэн үлэ үлэбэ кыттыһыы	Саңа чаастарыгар билиини тургутуу, этиини сатаан ырытыы Үлэ сыалын-соругун өйдүүр.	1	20.05.20		
13	Хонтуруолунай үлэ				1	22.05.20		
14	Хатылааһын.				1	27.05.20		
15	Хатылааһын.				1	29.05.20		